

שתצא בו.

כי תיבעי לך: גמל בחטם – מאי? האם
נאמר, כיון דפני ליה בשמירה של אפסר
ואינו צריך שמירה יתירה של חטם, נמצא
שהחטם משאוי הוא לגביו, ואסור שיצא
בו? (6)

או דלמא, כיון שסוף סוף הוא שומר על
הגמל, מותר. כי "נטירותא יתירתא" –
הוספת שמירה לא אמרינן דמשאוי הוא.

אמר לפניו [לפני רבין] רבי ישמעאל ברבי
יוסי: כך אמר אבא: ארבע בהמות יוצאות
באפסר: הסוס, והפרד, והגמל, והחמור.

ודייקנין: למעוטי מאי, מה חידש רבי יוסי
בדבריו לאו למעוטי גמל בחטם שאסור. כי
לפי שד' בהמות אלו משתמרות באפסר,
אסורות הן בחטם, משום שכל נטירותא
יתירתא, משאוי הוא.

ודחינן: לא את זה חידש רבי יוסי אלא
למעוטי נאקה, שאינה יוצאת באפסר. שכיון
שאינה משתמרת בכך, משא הוא לה.

במתניתא תנא: לובדקים וגמל יוצאין
באפסר. שאף לובדקים די להם בשמירת
אפסר (7).

ומסקינן: שספק הגמרא אם נטירותא יתירתא
משאוי הוא או לא, כפלוגתא דתנאי היא
שנויה.

דתנאי: אין חיה יוצאה בסוגר חבל הקשור
סביב הצואר.

חנניה אומר: החיה יוצאה בסוגר, וכל
דבר המשתמר.

והוינן בה: במאי עסקינן?

רבי יוסי שאמר אותו דין כמו הברייתא, ומדוע
מהברייתא מוכח יותר לאסור גמל בחטם?
ותירץ בדוחק, שדיחוי הגמרא לעיל שרבי
יוסי חידש למעט נאקה באפסר, נאמר דוקא
משום שהוא מנה ארבע בהמות ומיעט נאקה,
אבל הברייתא לא מנתה את הבהמות ומסתבר
יותר שהיא באה למעט את סוג השמירה דהיינו
גמל בחטם ולא למעט נאקה, והמהר"ם מוסיף
שלא מסתבר שהברייתא ממעטת נאקה שהרי יש
סוס ופרד שלא נאמר בברייתא, ואם כן הברייתא
לא באה למעט בעלי חיים נוספים אלא למעט
שמירה אחרת בגמל.

והקרבן נתנאל תירץ, שהראיה היא כך, שאם
לובדקים יוצאים באפסר, קשה למה לא מנה זאת
רבי יוסי, ומוכח שהוא לא בא למעט בעלי חיים
אחרים [כמו נאקה] אלא הוא בא למעט את

6. כתבו התוספות [ד"ה אן] והרשב"א שהספק
בגמרא הוא דוקא על "שמירה יתירה מאד" כמו
גמל בחטם, אבל יש בעלי חיים שדרכם בכמה
אופני שמירה כמו הלובדקים – שהמשנה
מתירה בפרומביא ובברייתא להלן התירו
באפסר, אף שפרומביא היא שמירה יותר מאפסר
כמבואר להלן [על חמור שעסקו רעים], וכן סוס
– במשנה אמרו שיוצא בשיר ובברייתא אמרו
שיוצא באפסר, והסיבה לכך כתב הרשב"א
"מפני שאין דרך בני אדם לדקדק ולצמצם
בשמירה", ודוקא בשמירה יתירה מאד נחלקו.

7. הרי"ף והרא"ש כתבו שהגמרא מביאה
ברייתא זו לפשוט את הספק שהגמל יוצא
באפסר ולא בחטם, ופסקו כך להלכה. ותמה
המהרש"א, הרי דחינו את הראיה הזו מדברי